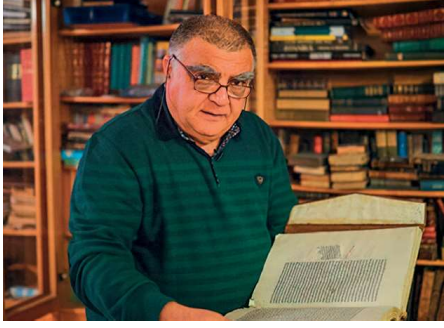

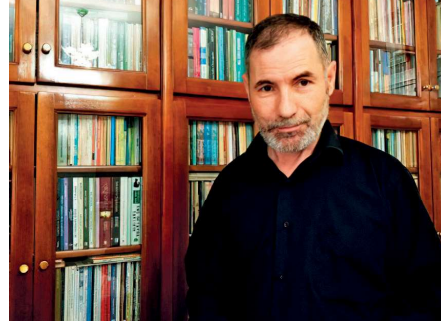
Talat Öncü.

Selahattin Öztürk.

Sıtkı Türkan.

Alişan Demirci.

ÖZEL KOLEKSİYONLAR

TALAT ÖNCÜ

Talat Öncü elyazması ve matbu kitap, süreli yayın, harita, kartpostal, fotoğraf, pul, film afişi ve akla gelebilecek her türlü efemerik malzeme barındıran bir özel kütüphane kurmuş ve bibliyografya oluşturmak üzere bir internet sayfası oluşturmuş (www.oncu.com). Öncü, çocukluktan beri kitabı çok sevdiğini, ilkokulda Konya'daki eski bir kitapçıdan yarı fiyatına kitaplar aldığını söylüyor. Kendisindeki en köklü duygulardan birinin "sahip olma ya da edinme hırsı" olduğunu itiraf eden Öncü, "imkansızlıklar nedeniyle yıllar boyu baskı altında tutulan duygu ve tutkularının 1992 yılının 15 Mayıs günü birden hortladığını, bir biriktirici olduğunu" söylüyor ve "özellikle kitap olmak üzere, ucuza alabileceği her türlü ilginç şeyi topladığını" belirtiyor. Kitap, Talat Öncü için "alincaya kadar çılgınca kışkırdığı, elde edip de elinde tutarken okurken haz duyduğu, bilgisayara künyesini girdikten sonra ise sadece seyrinden zevk aldığı bir obje". Kitaplarda önsöz ve içindekiler'i mutlaka okuyor. "Okumayacağın kitapları niçin alıyorsun?" diyenlere "Üstü kalem işiyle yazılı bir bakırla ofset basılı bir kağıt arasında ortam dışında bir fark yok" diyor. Kimseye ödünç kitap vermeyen Öncü'nün hedefi Ankara'ya bir araştırma kütüphanesi kurmak. Bunun için maddi destek arıyor. Koleksiyonun içeriği için www.oncu.com sayfasına bakılabilir.

SELAHATTİN ÖZTÜRK

Selahattin Öztürk 1964'te Yozgat'ta doğmuş ve kütüphanecilik mesleğinde geçirdiği 35 yılın 30 yıldan fazlasında süreli yayınlarla iç içe olmuş. Mesleki olarak süreli yayınların kimlik problemlerine çare ararken çözümün yayının ilk sayılarını kullanmaktan geçtiğini fark etmiş. İlk sayı toplama serüvenine "Harf İnkılabından günümüze Türkiye'nin süreli yayınlar kataloğu"nu hazırlama isteği eklenince arzu etmediği bir şekilde süreli yayın koleksiyoneri olarak anılmış. İlk sayıları elde etmemin bir başka amacı ise o yayını kültür dünyasına kazandıranların

isimlerinin, hazırlayacağı katalog/bibliyografya vasıtasıyla literatürde yer almasını sağlamak. Öztürk, dil ve tür ayırımı yapmadan; Gazete, Dergi, Yıllık, Çizgi Roman, Okul Dergisi, Bülten, Fanzin vb. her yayına ulaşmaya çalışıyor. Tek kriteri yayının Türkiye sınırları içerisinde basılmış olması. Bugün arşivinde Osmanlıca *Takvim-i Vekâyi*, *Mümeyyiz*, *Osmanlı Ressamlar Cemiyeti Mecmuası*, *Dergâh*, *Vakit* gibi 135 dergi ve gazetenin; Latin harfli Varlık, Ülkü, Belleten (TTK), Büyük Doğu, Av ve Deniz, Yeşilay, Türkiye Bibliyografyası gibi 3000'den fazla dergi ve gazetenin orijinal nüshaları bulunuyor. Süreli yayınları takip etmek onun için hep heyecan verici bir uğraş olmanın ötesinde, farklı konularda bibliyografik çalışmaları ortaya çıkarması açısından da önemli. Bu sayede 2 kitap, 15 makale ortaya çıkmış. Makalelerden ikisi "Tek sayı yayınlanan Osmanlıca süreli yayınlar 1828-1928" (300 başlık) ve "İsim değiştiren Osmanlıca süreli yayınlar bibliyografyası 1828-1928" (89 başlık 336 kez). Öztürk, TÜRDEB tarafından 2020 yılının Dergi Arşivcisi olarak ödüllendirildi.

SITKI TÜRKAN

Sıtkı Türkan 1956'da Erzincan'ın Kemah ilçesinde doğmuş, 1960'tan beri İstanbul'da yaşıyor. İstanbul Büyükşehir Belediyesinden emekli olan Türkan, ömrünü dergi ve kitap toplamaya vakfetmiş. Süreli yayınları takip ettiği için "Süreli Sıtkı" diye anıldığını belirten Türkan, sahaflıkla yola koyulmuş. Önce *Büyük Doğu*'dan başlayarak İslamcı dergileri, sonra dergilerarası polemikler ilgisini çektiği için başka dergileri toplamış; *Yön*, *Tan*, *Halkın Yolu* gibi sol dergilerin arşivine bu şekilde sahip olmuş. Magazin, ekonomi ve edebiyat dergilerini de takip etmiş. Dergilerin eksik sayılarını tamamlamak için sürekli çabalayan Türkan, bazen çıkar çıkmaz hemen toplatılan birçok dergiye de ancak bu şekilde ulaşabilmiş.¹ Ölüm ilanlarına bakıp adreslerine ulaştığı bazı zatların varislerinden satın aldığı dergiler de var. Müzayedelerde harcadığı birikim ise bir servet teşkil ediyor.

Büyük bir kütüphane kurmak isteyen Türkan, 12 Mart ve 12 Eylül'de yıllarca hapis yattığı için bu arzusunu gerçekleştirilememiş. "Kağıda basılı olan şey benim için değerlidir" diyen Türkan, ilk zamanlar bir depoda muhafaza ettiği 25 bin kitap ve derginin su altında kaldığını belirtiyor. Yine Çağaloğlu'ndaki depoda kamyon dolusu kitap ve dergilerine de 12 Eylül döneminde el konmuş. Bütün kayıplarına rağmen bu faaliyeti aşkla bugüne kadar sürdürmüş. Türkan'ın arşivindeki dergileri ödünç alıp iade etmeyen çeşitli yayınevleri, vakıflar, resmî kuruluşlar var. İslamcı Dergiler Projesi bünyesinde kurulan kütüphaneye yaptığı dergi ve kitap bağışı Sıtkı Türkan'ın adı arşiv salonuna verilmiş.

ALİŞAN DEMİRCİ

Alişan Demirci 1981'de Konya'da doğmuş, iktisat eğitimi almış, şiir ve yazıları çeşitli dergilerinde yayınlanmış. Türkiye'nin, bilhassa edebiyat ağırlıklı süreli yayın arşivini oluşturmak hayaliyle dergi topluyor. Dergilerden bir kütüphane oluşturma düşüncesinin seyrini şöyle özetliyor: "Dergilerin olduğu bir evde büyüdüm. Üniversite yıllarında dergileri takip ediyordum. *Okuntu* isminde 10 sayılı bir dergi de çıkardım. O yıllarda küçük küçük toplamaya başladım. 2005'te evlenince babamın evindeki bütün dergileri kendi evime, İstanbul'a getirdim ve dergi toplamaya devam ettim. Daha çok satın alma yerine baba dostlarından, arkadaşlardan, eş-dosttan dergilerini istedim. Çünkü dergi kitap gibi değil, daha kolay vazgeçilebiliyor. Böyle böyle bugünlere geldim. Osmanlıca-Türkçe hangi dergiyi bulursam saklıyorum. Bazı sınırlamalar getirdim kendimce. Mesela kalitesiz kadın-erkek dergileri, erotik dergiler, araba dergileri, güncel moda dergilerini toplamıyorum. www.dergilerimiz.com sitesine arşivde olan dergilerin sayılarını listeledim. Yenileri geldikçe buraya ekliyorum."

NOTLAR

¹ Aylık dergisinin 165. sayısında Türkan'la yapılan röportajdan derlenmiştir.